

Olsztyn, dnia 10 czerwca 2019 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

PS-II.431.1.3.2019

Pan Jarosław Złotkowski
Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Barczewie
ul. Słowackiego 5
11-010 Barczewo

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTAPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Barczewie,
- NIP: 739-24-22-052,
- REGON: 004460023,
mieszczącym się w przy ul. Słowackiego 5, 11-010 Barczewo.
(akta kontroli str. 13-14)

W kontrolowanym okresie tj. od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r. oraz w okresie prowadzenia kontroli Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Barczewie kierował pan Jarosław Złotkowski, powołany z dniem 1 kwietnia 1996 r. na stanowisko Kierownika MOPS w Barczewie, a od dnia 1 sierpnia 2010 r. zatrudniony na stanowisku Dyrektora Ośrodka.
(akta kontroli str. 15-16)

Kontrolę przeprowadzono w obecności Dyrektora MOPS oraz pracowników merytorycznych.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Aneta Łapińska – inspektor wojewódzki w Oddziale Zabezpieczenia Społecznego w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – legitymacja służbowa nr 63/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.214.2019 z dnia 12 marca 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego,
- Hanna Matysiak – inspektor wojewódzki w Oddziale Zabezpieczenia Społecznego w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – legitymacja służbowa nr 93/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko – Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.213.2019 z dnia 12 marca 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego.

(akta kontroli str. 1-12)

Termin kontroli: 14 – 20 marca 2019 r., 25 – 28 marca 2019 r.

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 2/2019 w dniu rozpoczęcia kontroli.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli:

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

- okres objęty kontrolą:

od 1 października 2017 r. do 30 września 2018 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3, art.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2017, poz. 2234 ze zm.) w związku z art. 29 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Dz.U. z 2017 r., poz. 1851 ze zm.).

Na podstawie ustaleń kontroli (*akta kontroli str. 1-81*) działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barczewie w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z uchybieniem.

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Gminę Barczewo na koniec grudnia 2017 r. zamieszkiwało 17 920 mieszkańców. Do świadczenia wychowawczego uprawnionych było 1 913 dzieci.

(akta kontroli str. 17-18)

Na koniec grudnia 2018 r. Gminę zamieszkiwało 17 102 mieszkańców. Do świadczenia wychowawczego uprawnionych było 1 886 dzieci.

(akta kontroli str. 19)

Z pisemnej informacji Dyrektora MOPS wynika, że wydatki w 2017 r. na obsługę świadczeń wychowawczych wyniosły:

- z rozdziału 85501 – 181.639,02 zł,
- z środków własnych gminy – 0 zł.

wydatki w 2018 r. na obsługę świadczeń wychowawczych wyniosły:

- z rozdziału 85501 – 178.756,55 zł,
- z środków własnych gminy – 0 zł.

(akta kontroli str. 20-21)

Organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci jest Burmistrz Miasta Barczewo. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 10 ust. 2 ww. ustawy, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Barczewie na podstawie upoważnienia udzielonego Zarządzeniem Nr 0050.34.2016 Burmistrza Barczewa z dnia 18 marca 2016 r. Dyrektorowi MOPS oraz upoważnień udzielonych pracownikom Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 22-24)

Swoją działalność MOPS wykonuje na podstawie Statutu, przyjętego w drodze Uchwały Nr VI(36)07 Rady Miejskiej w Barczewie z dnia 19 lutego 2007 r. w sprawie uchwalenia Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barczewie.

(akta kontroli str. 25-30, 65-67)

Organizację wewnętrzną, zasady funkcjonowania oraz zadania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny jednostki wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2011 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barczewie z dnia 12 lipca 2011 r.

(akta kontroli str. 31-40)

Jednocześnie, w powyższym zakresie stwierdzono następujące uchybienie:

uchybiecie o charakterze powtarzalnym

Statut oraz Regulamin Organizacyjny MOPS w Barczewie nie posiadały aktualnych zapisów w związku z wprowadzeniem do realizacji przez gminę zadań zleconych dotyczących ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

skutek ustalonego uchybienia

Realizowanie zadania przy nieaktualnym stanie prawnym, zapisanym w dokumentach wewnętrznych powoduje brak formalnej odpowiedzialności za realizowane zadania.

Dyrektor MOPS pisemnie poinformował, że zadania w kontrolowanym okresie realizowało czterech pracowników zatrudnionych na stanowiskach starszego inspektora oraz inspektora. Wymienieni pracownicy wykonują swoje zadania na podstawie umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu na czas nieokreślony.

(akta kontroli str. 41)

Zapisy dotyczące realizacji zadań w zakresie świadczeń wychowawczych ujęto w zakresach czynności, które pracownicy merytoryczni przyjęli do wiadomości i wykonywania poprzez złożenie podpisu.

(akta kontroli str. 42-53)

W okresie objętym kontrolą pracownicy realizujący kontrolowane zadania uczestniczyli w szkoleniach, m.in.:

- Rządowy Program „Dobry Start” oraz świadczenie wychowawcze „500 PLUS”,
- Najnowsze zmiany w świadczeniach wychowawczych (500+), świadczeniach rodzinnych i świadczeniach z funduszu alimentacyjnego.

(akta kontroli str. 54-57)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Barczewie zlokalizowany jest w budynku Urzędu Miasta w Barczewie. Oprócz jednostki kontrolowanej mają w nim także siedzibę dwie inne instytucje.

W Ośrodku wyodrębniono pokój, w którym stworzono cztery stanowiska do obsługi świadczeń rodzinnych i wychowawczych. Taka organizacja nie zakłóca wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej. Pracowników wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy pozwalający na sprawne wykonywanie zadań.

W budynku, w którym realizowane są działania z zakresu świadczeń wychowawczych nie ma barier architektonicznych. Pomieszczenie znajduje się na parterze budynku, nie ma schodów i progów, co umożliwi dostęp również osobom niepełnosprawnym na wózkach inwalidzkich.

(akta kontroli str. 17, str. 58)

Wnioski w wersji papierowej o ustalenie prawa do świadczeń wychowawczych składane są bezpośrednio w wydzielonej komórce, zajmującej się załatwianiem ww. spraw. Wnioski papierowe przyjmowane są w godzinach pracy Ośrodka, natomiast wnioski elektroniczne odbierane są każdego dnia około godziny 7.00 i 14.00. Wszystkie wnioski podlegają wstępnej weryfikacji, po czym są opatrywane datą wpływu i przydzielany konkretnemu pracownikowi. Wniosek wraz z kompletem dokumentów przekazywany jest następnie przełożonemu do zaopiniowania. Po ostatecznej weryfikacji i akceptacji przełożonego następuje wydanie decyzji.

(akta kontroli str. 59)

Akta klientów przechowywane są w indywidualnych teczkach, umieszczonych w segregatorach. Z uwagi na to, że pomieszczenie znajduje się na parterze budynku, okna zabezpieczone są w kraty. Dostęp do akt mają tylko pracownicy świadczeń wychowawczych i dyrektor jednostki.

(akta kontroli str. 60)

W pisemnej informacji dotyczącej prowadzonych przez pracowników ewidencji i rejestrów, Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że w komórce świadczeń wychowawczych prowadzone są dwa rejestry:

- wpływy wniosków o ustalenie prawa do świadczeń wychowawczych,
- korespondencja przychodząca i wychodząca.

(akta kontroli str. 61)

W komórce realizowane są także zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczenia „Dobry start”.

(akta kontroli str. 61)

Dyrektor MOPS w Barczewie pisemnie poinformował, że przyjmuje klientów w każdy

poniedziałek w godzinach od 10.00 do 13.00 oraz innych terminach w sprawach niecierpiących zwłoki.

(akta kontroli str. 62)

Kontrolującym przedstawiono skoroszyt „Rejestr skarg i wniosków”. W okresie objętym kontrolą do MOPS w Barczewie nie wpłynęła żadna skarga na działania Ośrodka w zakresie realizacji świadczeń wychowawczych.

(akta kontroli str. 63)

Z przedstawionej zespołowi kontrolnemu dokumentacji wynika, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Barczewie podpisał umowę licencyjną z Sygnity S.A. z siedzibą w Warszawie na korzystanie z oprogramowania do obsługi świadczeń wychowawczych..

Tym samym w kontrolowanym okresie w Ośrodku obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego. Kontrolującym przedstawiono też informację dotyczącą opłat dokonywanych za serwis systemu „Rodzina 500 plus”.

(akta kontroli str. 64, str. 68-70)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

II. 1 Ustalenia ogólne

Zespół kontrolny określił, że analizie poddanych będzie 35 postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby opracowane mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- a) 25 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:
 - 10 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze dziecko w rozumieniu ustawy,
 - 11 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie,
 - 3 sprawy, w których w składzie rodziny jest tylko jeden rodzic,
 - 1 sprawa, w której dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową lub na opłacenie usług.
- b) 4 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych na cały okres świadczeniowy lub przyznanych na niecały okres świadczeniowy np. z powodu ukończenia 18 r.ż., sprawowania opieki naprzemiennej, innych.
- c) 4 sprawy związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian, mających wpływ na prawo do świadczeń, w szczególności związanych ze zmianą sytuacji dochodowej rodziny lub składu rodziny w rozumieniu ustawy.
- d) 2 sprawy związane z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu lub umorzenia należności powstałych z tego tytułu (art. 25).

Powyższe sprawy dotyczą postępowań administracyjnych zakończonych w okresie poddanym kontroli. W sytuacji wszczęcia i zakończenia w okresie objętym kontrolą przez jednostkę kontrolowaną mniejszej ilości spraw z poszczególnych zakresów, które wymieniono powyżej, ilość spraw poddanych kontroli zostanie uzupełniona z pozostałych (wyżej wymienionych) zakresów do liczby ogólnej 35 spraw.

Ponadto uznano, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Barczewie w okresie objętym kontrolą z zakresu świadczeń wychowawczych.

II. 2 Ustalenia z podjętych działań kontrolnych

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Barczewie przyjął 1606 wniosków związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia wychowawczego, w tym dotyczących:

- świadczeń wychowawczych na pierwsze dziecko i kolejne dzieci - **1003**
- świadczeń wychowawczych na drugie i kolejne dziecko - **603**

W kontrolowanym okresie nie było wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia.
(akta kontroli str. 71)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy przyznania kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 35 spraw**, w których wszczęto postępowania administracyjne, zakończone wydaniem **43 decyzji**.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

a) 25 spraw związanych z przyznaniem świadczenia wychowawczego w tym:

- 10 spraw, w których przyznano świadczenie na pierwsze i kolejne dziecko (*w rozumieniu ustawy*)

W 3 postępowaniach administracyjnych przedmiotowe świadczenie przysługiwało na jedyne dziecko w rodzinie.

(akta kontroli str. 72)

- 11 spraw w zakresie świadczenia wychowawczego na drugie i kolejne dziecko w rodzinie.

Żaden z analizowanych wniosków nie wpłynął drogą elektroniczną.

(akta kontroli str. 73)

- 4 sprawy, w których składzie rodziny jest tylko jeden rodzic.

W dwóch przypadkach wnioskodawcy posiadali uprawnienia do otrzymania świadczeń na pierwsze dziecko. W jednym przypadku wystawiono decyzję odmowno-przyznającą; odmówiono świadczeń na pierwsze dziecko i jednocześnie przyznano prawo do świadczeń na kolejne dzieci.

(akta kontroli str. 74)

W okresie świadczeniowym 2017/2018 nie dokonano zmiany formy wypłaty świadczenia z pieniężnej na rzeczową lub na opłacenie usług.

(akta kontroli str. 75)

b) 4 sprawy związane z wydaniem decyzji odmownych.

W każdym przypadku powodem odmowy świadczeń było przekroczenie kryterium dochodowego.

(akta kontroli str. 76)

c) 4 sprawy związane z postępowaniem w związku z wystąpieniem zmian w rodzinie, mających wpływ na prawo do świadczeń.

We wszystkich przypadkach przyczyną zmiany decyzji było wszczęcie postępowania w związku ze zmianami sytuacji dochodowej rodziny.

(akta kontroli str. 77)

d) 2 sprawy związane z postępowaniem administracyjnym w sprawie nienależnie pobranych świadczeń i ich zwrotu.
(akta kontroli str. 78)

W poddanych analizie postępowaniach stwierdzono, że:

- w jednej sprawie doszło do pobrania nienależnych świadczeń w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego, uprawniającego do pobierania świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w wyniku podjęcia zatrudnienia (*uzyskanie dochodu*),
 - w drugiej sprawie doszło do pobrania nienależnych świadczeń w związku z brakiem wyroku zasądającego alimenty (*zmiana składu członków rodziny*)
- (akta kontroli str. 79)

Z informacji sporządzonych przez Dyrektora jednostki kwota nienależnie pobranych świadczeń w kontrolowanym okresie wynosiła 3.000,00 zł. Do dnia kontroli saldo nienależnie pobranych świadczeń wynosiło 0,0 zł.
(akta kontroli str. 79)

W żadnym przypadku, nie dokonano rozłożenia na raty, ani też nie wydano decyzji o umorzeniu nienależnie pobranych świadczeń.
(akta kontroli str. 80)

Dyrektor MOPS w Barczewie do dokumentacji kontrolnej dołączył wyjaśnienie dotyczące formy wypłat świadczeń. Wynika z niego, że świadczenia wychowawcze wypłacane były głównie przelewem na konta świadczeniobiorców - 91,8 % wszystkich wypłacanych świadczeń. Pozostałe wypłacono w formie gotówkowej.
(akta kontroli str. 81)

Za powstanie stwierdzonego w toku kontroli uchybienia, osobą odpowiedzialną jest Dyrektor MOPS w Barczewie.

Przyczyną powstania uchybienia był niedostateczny nadzór Dyrektora MOPS w Barczewie.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze ustalone uchybienie wnoszę:

Uaktualnić Statut oraz Regulamin MOPS o zapisy dotyczące realizowania przez Ośrodek zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Proszę Pana Dyrektora o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zalecenia, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

**Wojewoda
Warmińsko-Mazurski**

Artur Chojecki